

Kansalaiset, karjalaiset!

„Eteenpäin elävän mieli.“

Raskaita aitoja elämme. Karjalan poikia, omia weljiä, on suuriin sotiin fortunut. Työt seisoo, rahat loppuu, leipää ei tule. Nälkä jo kurkistaa moneen pirttiin ja hätä ja kuolema jo toisia kowistelee. Ankarat on ajat!

Mutta jos owatkin ajat ankarat, niin samalla owat sellaiset, että vähäwäisijetkin kansat woivat paljon elantaansa parantaa, itsellensä wapauden ja warallisuuden hantkia. Katsokaa mihin maahan tahansa, kaitfiolla owat kansat, kowaosaiset, sorronalaiset, nyt heränneet, etujansa muistawat ja etujensa eteen työtä tekewät. Ja hyvä on heillä menestys, torjautuu elo heillä.

Wienan ja Unuksen weljet. Mitä te ajattelette, mitä te tuumitte oman itsenne onnekki tehdä, koko Karjalan rahwahan hyväksi raataa. **Nyt on aika nousta ja itsemme sekä lastemme onnekki työtä tehdä, woimattaasti, mutta wiijaasti.**

Karjalan kurjuus.

Woi kultainen Karjalan kansa, millaisessa köyhyydessä olet elänyt! Metsät owat meillä suuret, mutta niistä emme ole mitään saaneet, millä elämäämme olisimme auttaneet. Pellot owat meillä pienet, uusia ei jaksu raiwata, kansa yhä lisääntyy ja kaswaa ja yhä pienempiin osiin täytyy palstoa pellot. **Ei meidän peltotilkkujilla perheitä elätetä.** Karjalaitumet on meillä huonot — ei heinä hongikoissa kaswa — emme woi suuria karjoja ruokkia emmekä karjan avulla elämäämme korjata. Jos meillä wähän olisikin woita tai maitoa myötäväkksi, niin minnepä niitä möisimme? Niin on meillä tiet ja kulkuneuwot huonot, että wähä maitoja ja woita ei kannata lähteä kaupunkeihin wiemään. Huonosti palkitaan meillä maamiehen waiwat.

Koetamme hengenpitimiksi harjoittaa metsästystä ja kalastusta. Mutta ei ole sallinut Wenäjän kruunu omilla aloillaan metsästettävän ja kalastettu on jo moneessa järweessä niin paljon, että kalat alkawat kadota.

Jos kuka jää metsä- ynnä muiden satunnaiusten töiden waraan, niin wältin niitä on, wältin ei. Toisen kerran on rahaa, toisen kerran ei ensinkään. Saat nähdä nälkää. Ja kun kulkuneuwot owat huonot, maanteitä wähän, rautateitä ei ollenkaan, niin tulee kaitfi tarpeet niin kalliiksi, ettei niitä jaksu ostaa.

Niin raskaasta on meillä elämä ollut, että moni Karjalan poika on lyönyt laukun selkään ja lähtenyt mieroa kiertämään. **Ei ole woinut kotipaikalla elää.** Mutta ei ole hyvä mieroasakaan olla. Tulet Wenäjälle, sanotaan „tshuhnakki“, menet Suomeen, „ryssäkki“ haukkumat. Ja monelta Karjalan pojalta on laukku otettu ja takaisin sotiin työnmytetty.

Waiikka miten ajattelet, aina on kuin seinä vastassa. Köyhyyteen ja kurjuuteen on sorrettu Karjalan kansa ja tietämättömyyden pimemyteen.

Kaikkialla maailmassa ihmiset taistelevat köyhyyttä ja kurjuutta vastaan. Jos me osaisimme lukea ja hankkia tietoja, niin me näkisimme, miten muualla on asiat, mitä muualla on tehty ja ymmärtäisimme sitten, mitä itsemme tulisi tehdä paremmin elääksemme. Sitä varten meillä pitäisi olla kouluja, **omakielisiä kouluja**. Niitä meillä ei ole. Jos mikä koulu on perustettu, niin se on jo kohta lakkautettu. Ei meille tule myöskään omakielisiä kirjoja eikä sanomalehtiä. **Hallitus on tahallaan pitänyt meitä tietämättömyydessä ja pimeydessä**. Venäläisiä kouluja meille kyllä on laitettu, mutta mitä me niistä voimme oppia? Venäläisiä opettajia, pappeja ja virkamiehiä meille on lähetetty, mutta monetkin ovat sellaisia, että kun eivät ole muualla kelvonneet, niin ovat tänne lähetetyt. Ei meille heistä mitään hyötyä ole, rasitusta vain. Meidän pitää heille palkat maksaa ja kyydit antaa, mutta he vain hyötyvät meidän kustannuksellamme, juopottelevat ja viettävät huonoa elämää. Parempi meidän olisi elää, vaikka sellaisia virkamiehiä ei olisi ollenkaan.

Karjalaiset. Tahdomme, että tämä köyhyys ja kurjuus yhä jatkuu? Emme. **Nyt me tahdomme, että elämä Karjalassa forjautuu**, paranee eikä pahene. Nyt me tahdomme, että Karjalastakin tiedot lisääntyvät ja hyvinvointi kasvaa, että Karjalastakin tulee varakas ja valistunut maa. Siitä me karjalaiset olemme yksimielisiä. **Kunpa vain osaisimme olla yksimielisiä siitäkin, miten valistukseen ja varallisuuteen paraiten pääsemme.**

Mitä on tehtävä?

Me voisimme ajatella, että rupeamme itsenäiseksi kansaksi, otamme maan omaksemme ja hallitsemme itse sitä.

Ei, hyvät weljet, ei se käy päinsä. Meitä on niin kowin vähän. Pietarissa yksin on niin paljon väkeä, että yhtä meidän miestämme vastaan riittää siellä 200. Emmehän me miten jaksaa maataamme itsenäisenä pitää. Kyllä se meiltä ryöstetään ja sitten on elämä entistä kurjempi. Siksi on meitä pidetty niin oppimattomina ja tietämättöminä, että emme me osaa edes omaa pitäjäämme yksimielisinä hallita, vielä vähemmän koko maata.

Ajatellessaan sitten, että jäisimme Venäjän yhteyteen.

Mitä me tähän asti olemme Venäjältä saaneet?

Karjalan kansa on köyhä, mutta Karjalan maa on rikas. Miksi on Karjalan kansa köyhä? **Siksi, että Venäjä on sen köyhäksi tehnyt.**

Suuret metsät huojuvat ja humisevat Karjalassa. Niiden tuloja pitäisi ennen kaikkea käyttää meidän hyväksemme. Meidän kantaisijat ovat tänne ensimmäisinä tulleet, kasket kaataneet, pellot raataneet. Meidän esi-isät ovat metsänpetoja vastaan taistelleet, wainolaisilta kodin wanjelleet tai oman werensä muodattaneet. Kenen hyväksi he ovat kaiken kestäneet ja kaiken kärsineet? Meidän, lastensa. Ja meidän pitäisi olla Wienan ja Unkuffen maa.

Kuka on sitä tähän saakka hallussaan pitänyt? — Venäjä. Kuka on siitä rahan ja hyödyn ottanut? — Venäjä. Meidän, Karjalan kansan omaisuuden on juuri Venäjä wienyt. Ja mitä se on meille antanut? Onko se auttanut meitä paremmin elämään? Onko se antanut meille kulkuneuvoja, onko se antanut meille omakielisiä kouluja, omakielisiä opettajia ja virkamiehiä? Kaiken se on meiltä wienyt, mitä se on muuta antanut kuin **puutetta ja köyhyyttä**? Meillä on ollut kaiken puute, työn puute, rahan puute, leivän puute ja tiedon puute.

Sitä wartenko me edelleenkin tahdomme kuulua Wenäjään?

Sanotaan ehtä: Wenäjällä on uusi hallitus, joka katsoo kansan parasta.

Me sanomme: **tämä hallitus lupaa paljon, mutta antaa vähän.** Kaikkia, joilla jotain on, yrittää se nylkeä, mutta köyhille ei se vielä ole mitään antanut. **Jos se Karjalan suhteen jotain tekee, niin se julistaa Karjalan koko Wenäjän kansan omaisuudeksi.** Karjalan rikkaus on suuri meille, 100 tuhannelle karjalaiselle, mutta pieni 150 miljoonalle wenäläiselle. **Sitäpaitfi: kuka tietää, miten kauvan tämä hallitus on wallasja.** Kuka tietää, kettä wiiden tai kuuden kuukauden kuluttua Wenäjää wallitsewat ja mitä suunnitelmia heillä on Karjalaan nähden.

Karjalaiset weljet. Wenäjältä emme tähän saakka ole mitään hyvää saaneet eikä meillä fieltä ole mitään hyvää odotettavana. Muualta on apu haettava ja saatava. Meillä on rajan takana rahwas, joka on läheinen heimolaisemme. **Suomalaiset owat meille weriweljiä,** waikka owattin toisen wallan alaisina eläneet. Nyt he owat sata vuotta kärsineet jamaa sortoa kuin mekin. He owat kuitenkin hankkineet itsellensä wapauden ja karkottareet sortajat maastaan. Waikka Suomen kansa onkin pieni, **on se woimakas.** Ja sillä on mahtawia ystäviä. Saksia auttaa sitä. Jos me pyhdämme, niin suomalaiset tulewat kaikin tavoin meitä auttamaan. Suomi ei woi nähdä, että weljeskanja jää kufistumaan ja kuolemaan siihen köyhyyteen, kurjuuteen ja pimeyteen, jossa me nyt elämme.

Karjalan kansa. Weljet Wienassa ja Lunuljessa. Korjatkaamme Suomen avulla elämämme ehommaksi entistään. Pyytäkäämme apua Suomesta ja **oikeutta saada liittyä Suomeen.**

Olojen uudistus Karjalassa.

Jos Karjala tahdotaan kohottaa warallisuuteen ja walistukseen, olisi ensiksi ryhdyttävä parantamaan **maanomistusoioja.**

Siinä tarkotuksessa olisi ensimmäin **kullekin yksityiselle** annettava riittävän runsas ala maata metsineen täydellisesti omaksi. Metsän tuotteiden avulla woisi maanwiljelijä laajentaa peltojaan, lisätä karjaansa, panna maanwiljelyksensä hyvään kuntoon ja siten päästä warallisuuden ja hywinwoinnin asteelle.

Paitfi yksityisille, olisi kullekin kunnalle annettava **yhteismetjät** kunnallisten menojen suorittamiseksi ja kunnallisten laitosten kannattamiseksi. Se osa, joka vielä jäisi Wenäjän hallussa olevasta Karjalan omaisuudesta, joutuisi yhteiselle Karjalan ja Suomen waltiolle, mutta kaikki Karjalasta saadut tulot ja vielä Suomen rahoja ja omaisuutta lisäkki olisi käytettävä **ylsinomaan Karjalan hyväksi,** kunnes Karjala olisi siivistyksessä ja warallisuudessa päässyt muun Suomen tasalle.

Kaikkeen tähän Suomi suostuu, ja warmasti silloin Karjala alkaa waurastua, kun wain **kultuneuwoja** parannetaan.

Jos Karjala liittyy Suomeen, aletaan Suomessa heti rakentaa kahta rautatietä Karjalaan. Toinen tulee Sortawalasta Petroskoihin ja toinen lähtee Lieksasta. Sitä paitfi rakennetaan Karjalaan lukuisasti hyviä maanteitä, niinkuin niitä jo on Suomessa. Mitä Karjalassa on myötäväksi, niinkuin esimerkiksi puutuotteita, kaloja, lintuja, käsityöitä ynnä muuta, se saadaan sillä tavoin helposti maailman marffinoille ja sillä saadaan korkeat hinnat. Jos taas Karjala tarwitsee jotain ulkomailta, niin se tulee myös helposti rautateitä myöten eikä maksu läheskään niin paljon kuin tähän asti. Lisäkki woimme vielä mainita, että Suomessa

suunnitellaan myös kolmatta rautatietä Karjalaan ja kanavaa Vaatofasta Suomenlahteen. Siten saadaan Karjalan tavarat helposti waiikka Saksaan ja Englantiin. Kyllä silloin uusi onnen päivä koittaa Karjalalle. Silloin paranee myös postinkulku Karjalassa. Suomessa tulee posti jota pitäjään useampia kertoja viikossa, kaupunkeihin pari kertaa päivässä ja samoin käy tietysti Karjalassakin.

Kouluja tullaan Karjalaan perustamaan. Suomessa on jo joka kunnassa useita kansankielisiä kansakouluja ja niitä perustetaan samalla tavalla myös Karjalaan. Mutta Karjala tulee saamaan myös **omakielisiä oppikouluja**, joissa omia Karjalan poikia kasvatetaan ja koulutetaan wirtamiehitä Karjalaan. Eivät wirtamiehet silloin sorra kansaa, kun heidän isänsä ja äitinsä, welsensä ja sisarensa kuuluvat kansaan. Myös seminaareja perustetaan. Niissä koulutetaan Karjalan omia poikia opettajiksi kotiseuduilleen ja kasvatetaan karjalaisia pappeja Karjalaan. Sitäpaiti on Suomessa kaikenlaisia **ammattikouluja**: maanwiljelyskouluja, kauppa-kouluja ja teollisuuskouluja. Niissä käyneet tuntewat tarkoin oman ammattinsa ja kun sellaisia saadaan Karjalaan, alkaa Karjalakin kohota muun Suomen tasalle. Sellaisia warten, jotka eivät pääse kouluun, on erityisiä kursseja ja opastajia, konsulentteja, kuten niitä Suomessa kutsutaan.

Uskonnoltaan on Suomessa enemmistö luterilaisia, mutta Salmisja, Suojärwellä, Suistamolla ja monessa maansa paikassa on myös kreikkalaiskatolisia. Ei Suomessa kenenkään uskontoa wainota eikä halweskita. Suomen kreikkalaiskatolisetkin saawat järjestää kirkolliset olot niinkuin itse haluawat. Suomen karjalaisilla on oma hiippakunta ja oma piispa. Samoin pitää tietysti olla Wenäjän karjalaisillakin. Suomessa karjalaiset tästä lähin tulewat itse walitsemaan pappinsa ja samoin saamme tehdä mekin, jos Suomeen liitymme. Suomessa on täydellinen uskon wapaus ja uskontoa kunnioitetaan, mutta bolsšewikit koettawat häwittää kirkot, luostarit ja papit.

Suomessa wallitsee **täydellinen tasa-arwo ja kansanwalta**. Jokainen, oli hän herra taikka orja, on yhdenarwoinen waaleissa ja jokainen saa äänestää yhdellä äänellä. Ei Suomessa enää tunneta wirtawaltaa. Jokainen kansalainen saa ajaa omaa asiaansa omalla kielellään waiikka hallitukseen asti.

Weljet! Karjalaiset! Jos me wain astiata aprikoimme, niin helposti huomaamme, että **silloin wasta Karjala pääsee noysemään ja waurastumaan**, kun se liittyy Suomeen. Koettakaamme saada kaikki ystävät ja tuttavat se ymmärtämään. Kirjottakaamme Suomen hallitukselle ja lähettäkäämme lähetystöjä siltä apua pyytämään. Kyllä Wenäjänkin hallituksen täytyy pyyntöömme suostua, kun se itse on luvannut kansan itsemääräämisoikeutta seurata.

Nyt tai ei milloinkaan pitää Karjalan herätä ja oma onnensa ymmärtää.

**Joukko Wienan ja Hunuksen
karjalaisia.**